

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 678/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 21C/52/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21C/52/2020. Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 10 000 eur. Sťažovateľ rovnako žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nemajetnosti.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 4. augusta 2020 domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 55 000 eur proti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „žalovaný“). Okresný súd na pojednávaní 14. júna 2021 vyhlásil rozsudok č. k. 21C/52/2020-172 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 4Co/8/2022-254 z 31. augusta 2023 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie

konanie. Konanie je v súčasnosti vedené na Mestskom súde Bratislava IV ako nástupníckom súde, ktorý doteraz vo veci opätovne nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na konanie zákonnej sudkyne okresného súdu JUDr. Dagmar Buchalovej, ktoré má podľa jeho názoru za následok porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie a ktoré spočíva v rozpornom obsahu odôvodnenia rozsudku vyhláseného na pojednávaní konanom 14. júna 2021 a jeho písomného vyhotovenia doručeného sťažovateľovi 21. júla 2021. To považuje sťažovateľ za absurdné konanie v rozpore so zákonmi a s ústavou, keďže v zmysle § 217 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a v zmysle § 219 ods. 1 CSP rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky.

4. Na pojednávaní, ako to zo zvukového záznamu z pojednávania vyplýva, sudkyňa uviedla: *„nakoľko nebol zistený nesprávny úradný postup, nebola zistená príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, a najmä nebolo zistené, že by Vám vznikla nejaká škoda, z tohto dôvodu súd žalobu ako absolútne nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o trovy konania, žalovaný mal v konaní úspech, teda mu prináleжала plná náhrada trov konania, ale vzhľadom, k tomu, že mu žiadne trovy konania nevznikli, súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.“*

5. Naproti tomu v písomnom vyhotovení rozsudku okresného súdu sa uvádza: *«„žalovaný nedisponuje v tomto spore pasívnou vecnou legitimitáciou, čo vo výsledku znamená zamietnutie žaloby bez ďalšieho skúmania žalobcom uplatnených nárokov“ (bod 30), „súd žalobu pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného zamietol“ (bod 32), „na základe vykonaného dokazovania a s poukazom na citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že žaloba nie je dôvodná z tohto dôvodu absencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného“ (bod 23).»*

6. Sťažovateľ odkázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 31 D 3/2022 z 10. októbra 2022, ktorým najvyšší správny súd uznal túto sudkyňu pre uvedené pochybenie za vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. novembra 2021 a uložil jej disciplinárne opatrenie – napomenutie.

7. Sudkyňa okresného súdu konala tiež procesne nesprávne, keď ho nevyzvala na odstránenie väd žaloby spočívajúcich v nesprávnom označení žalovaného, čím mu znemožnila, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedené je umocnené tým, že sťažovateľ v dotknutom súdnom konaní nie je zastúpený advokátom. Navyše okresný súd si nespĺnil svoju poučovaciu povinnosť, a to už od začiatku konania, keď prvé poučenie poskytol sťažovateľovi až pred prvým pojednávaním, čo je jednoznačne neskoro. To preukazuje, že zo strany okresného súdu ide o absurdné konanie v rozpore so zákonmi a s ústavou, zásadné porušenie práv sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie s absolútnou dehonestáciou sťažovateľa a jeho uplatňovania práv pred súdom.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy vedenom na základe žaloby sťažovateľa, ktorý je podľa sťažovateľa nezákonný a v rozpore s ústavou. Zamietajúci rozsudok okresného súdu v danej veci bol zrušený uznesením krajského súdu v odvolacom konaní. Mestský súd vo veci dosiaľ opätovne nerozhodol.

9. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Jeho zmysel a účel je v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

10. Vzhľadom na to, že postup okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu zo strany krajského súdu v odvolacom konaní, ktorého výsledkom bolo zrušenie rozsudku okresného súdu, ústavný súd nemá právomoc na „opakované“ preskúmanie napadnutého postupu okresného súdu. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že procesné vady konania majú byť konvalidované pri ďalšom procesnom postupe mestského súdu, ktorý má vyústiť do nového rozhodnutia, čo vyplýva z toho, že mestský súd je pri novom rozhodovaní viazaný právnym názorom krajského súdu.

11. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (výrok 1).

III.2. K návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom:

12. Sťažovateľ požiadal v tomto konaní o jeho ústavnej sťažnosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom, čo odôvodnil svojou nemajetnosťou.

13. Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to 1. ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a 2. nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

14. Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovenie žiadosti

o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže na základe už uvedeného ide u sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní nevyhovel (výrok 2).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu